

Fondazzjoni għall-Konservazzjoni tan-Naħla Maltija

Għall-Apikultura Sostenibbli!

STQARRIJA GHALL-ISTAMPA

PR23-01

**Kjarifiki Dwar l-Inizjattiva biex
In-Naħla Maltija tiġi Dikjarata bħala l-Insett Nazzjonali**

It-Tnejn, 13 ta' Novembru 2023 – B'referenza għall-artiklu tal-aħbarijiet li ġie ppubblikat fuq il-portal onlajn ta' Newsbook Malta fit-8 ta' Novembru 2023 bit-titlu "*Ministers urged to protect Maltese honey Bee*"^{1,2}. L-artiklu jirrapporta li l-organizzazzjoni volontarja 'Breeds of Origin Conservancy' bagħtet ittra miftuħa fejn esprimiet tħassib dwar il-proposta lin-Naħla Maltija (*Apis mellifera ruttneri*) ssir bħala l-insett nazzjonali. Billi din hija inizjattiva tal-organizzazzjoni tagħna (Fondazzjoni għall-Konservazzjoni tan-Naħla Maltija), il-Fondazzjoni tħossha obligata toħroġ din l-istqarrija għall-istampa biex tikkoreġi diversi ineżattezzi preżenti fl-artiklu. Barra minn hekk, irridu niċċaraw kwalunkwe tħassib fi hdan is-settur tat-trobbija tan-naħal li seta' nqala' minhabba dan l-artiklu.

L-imsemmija inizjattiva hija msejsa minn studju legali dwar 'Liġijiet Maltin u Ewropej relatati mal-Protezzjoni Ġenetika tan-Naħla Endemika Maltija'³, li ġie kkummissjonat mill-Fondazzjoni tagħna u wara ppubblikat f'gurnal legali internazzjonali rinomat. L-istudju jirakkomanda li, fis-sitwazzjoni attwali, l-aktar mod plawsibbli biex jiġi elevat l-istatus ta' din is-sottospeċi endemika huwa li tiġi ddikjarata bħala l-insett nazzjonali ta' Malta mill-Awtorità tal-Ambjent u r-Riżorsi (ERA). Din l-inizjattiva diġà qed tiġi appoġġata minn politiċi, akkademiċi, organizzazzjonijiet, u kunsilli reġjonali/lokali.

L-artiklu jgħid li 'Breeds of Origin Conservancy' jirakkomandaw li jiġu esplorati mekkaniżmi legali oħra, bħar-Regolament (UE) Nru 511/2014, li sostnew li huwa aktar adattat għas-salvagwardja tal-ispeċi u razez awtoktoni Maltin. Il-Konservanza tipproponi lin-Naħla Maltija tiġi rikonoxxuta bħala riżors ġenetiku flimkien ma' annimali agrikoli stabbiliti oħra, bħal baqar, mogħoż, u tiġieġ suwed indigeni Maltin.

¹ Balzan, J. (2023, November 8). Ministers urged to protect Maltese honeybee. Newsbook. <https://newsbook.com.mt/en/ministers-urged-to-protect-maltese-honeybee>

² Teuma, O. (2023, Novembru 8). Tħassib fuq jekk in-naħla Maltija għandiex titqies bħala insett nazzjonali. Newsbook. <https://newsbook.com.mt/thassib-fuq-jekk-in-nahla-maltija-ghandiex-titqies-bhala-insett-nazzjonali>

³ David Chetcuti Dimech, Simone Borg, Abner Joe Buttigieg, and Dylan Farrugia. "Review of the Maltese and European Laws related to the Genetic Protection of the Endemic Maltese Honey Bee (*Apis mellifera ruttneri*)."
European Energy and Environmental Law Review 32, no. 3 (2023).

Aħna nenfasizzaw li r-Regolament tal-UE 511/2014 (mogħti fis-seħħ lokalment permezz ta' S.L. 549.111) jittratta purament ir-registrazzjoni eċċ tar-riżorsi ġenetiċi u l-kummerċ tagħhom bejn l-Istati (jibni fuq il-Konvenzjoni ta' Rio dwar id-Diversità Bijoloġika). Dan ifisser li r-Regolament, u l-leġiżlazzjoni lokali ta' implimentazzjoni, ma jawtorizzax inizzjattivi għal tindif ġenetiku sabiex tiġi salvagwardjata l-integrità ġenetika ta' speċi jew sottospeċi partikolari. Għalhekk, din ir-registrazzjoni għandha tikkumplimenta l-inizzjattiva tal-Fondazzjoni aktar milli sservi bħala sostitut għaliha.

Huwa importanti li wieħed jinnota lin-Naħal Maltija għandha tiġi ttrattata b'mod differenti minn bhejjem oħra meqjusa bħala ta' oriġini Maltija. Dan għaliex il-bhejjem tal-aħħar, bħall-baqar, il-mogħoż u t-tiġieġa sewda, huma kollha razez tas-(sotto)speċi rispettivi tagħhom. Naħla Maltija hija xjentifikament rikonossuta bħala sottospeċi fiha nnifisha. Dan ifisser li l-liġijiet dwar il-ħarsien ambjentali huma applikabbli għaliha, filwaqt li mhumiex għar-razez peress li ma jgħixux fis-selvaġġ. Dan l-approċċ huwa ssostanzjat mid-Direttiva dwar il-Ħabitats tal-UE (u s-S.L. 549.49 lokali li tittrasponiha), li tipprovdi li speċi ta' importanza agrikola jridu jiġu protetti wkoll. In-Naħla Maltija taqa' b'mod ċar taħt din id-definizzjoni. Biex tkun ċara, il-liġi tuża l-kelma 'komponenti tal-bijodiversità', u ladarba d-diversità bijoloġika tkun definita bħala li tinkludi 'diversità fi ħdan l-ispeċi', allura n-Naħla Maltija tista' tibbenefika minn dawn il-liġijiet.

Huma l-liġijiet dwar il-ħarsien ambjentali li jippermettu li jittiehdu inizzjattivi biex tiġi ppreservata l-identità ġenetika ta' din is-sottospeċi. Il-Konvenzjoni ta' Rio, id-Direttiva dwar il-Ħabitats, u S.L. lokali. 549.49 kollha jeħtieġu li l-Istat jipproteġi r-riżorsi ġenetiċi, kif ukoll il-komponenti tal-bijodiversità ta' importanza agrikola. Dan ifisser li l-argument li l-forma ta' protezzjoni mfittxija taħt dawn il-liġijiet tapplika biss għall-ispeċi selvaġġi, fl-iktar sens strett tal-kelma (wildlife), huwa insostenibbli. Huwa ċar li japplika wkoll għall-ispeċijiet użati fl-agrikoltura, aktar u aktar fejn dawn huma speċi endemiċi li evolwew mingħajr intervent uman (kuntrarju għar-razez Maltin imsemmija hawn fuq). Għalhekk, il-fatt li Naħla Maltija tintuża fl-agrikoltura huwa anċillari għall-punt ewlieni li dawn il-liġijiet jeħtieġu l-protezzjoni tagħha f'termini legali bħala speċi endemika.

Il-biża' li l-protezzjoni legali bħala 'insett nazzjonali' tikkawża burokrazija miżjuda fl-industrija tal-apikultura hija infondata. Jekk wieħed jagħraf il-ħtieġa li jipproteġi l-integrità ġenetika tan-Naħla tal-Maltija, il-kontroll tal-użu tagħha u l-affarijiet konnessi ma' dak l-użu hija konsegwenza naturali. L-għażla l-oħra hija li s-sottospeċi tintilef għal kollox permezz ta' ibridizzazzjoni ġenetika. Konsegwentement, il-kundizzjonijiet dwar l-użu għandhom ikunu preżenti irrispettivament mil-liġi li taħtha n-naħla hija protetta.

Huwa minnu li ġurisdizzjonijiet oħra tal-Unjoni Ewropea li pproteġu legalment speċi tan-naħal indiġeni fit-territorji tagħhom għamlu dan permezz ta' liġijiet li kienu prinċipalment orjentati lejn il-bhejjem (jew simili) – għalkemm dan mhux il-każ tal-Irlanda. Madankollu, ir-riżultat aħħari kien ukoll il-projbizzjoni tal-importazzjoni tan-naħal tal-għasel barranin, ir-*requeening* tal-kolonji, u l-kontroll tal-użu tan-naħal tal-għasel lokali (inkluż permezz ta' liċenzjar eċċ.) sabiex tiġi ppreservata l-identità ġenetika tan-naħal tal-għasel lokali bħala komponent tal-bijodiversità.

Il-benefiċċju lin-Naħla Maltija tiġi dikjarata bħala insett nazzjonali jinsab fil-fatt li tagħti lin-Naħla Maltija influwenza fuq livell bħall-Merill jew Widnet il-Baħar. In-naħla hi animal faċli biex tingħoġob u tiġbed l-affezzjoni tal-pubbliku għax kariżmatika. Il-protezzjoni tagħha tista' tiġi utilizzata biex tinbidel f'punt ewlieni biex tinkoraġġixxi aktar protezzjoni tad-dakkara, kif

ukoll tiġi integrata faċilment fl-istrateġija tad-dakkara li l-ERA qed tabbozza bħalissa. Id-dikjarazzjoni bħala insett nazzjonali ġġiegħel ukoll aktar impenn mill-awtoritajiet biex jiżguraw il-protezzjoni tan-Naħla Maltija. Dan ikun mingħajr preġudizzju għall-industrija tal-apikultura, għaliex huwa possibbli li jiġu liċenzjati attivitajiet permessi – l-apikultura u attivitajiet relatati jistgħu faċilment (u b'mod ġustifikat hafna) ikunu waħda minn dawn. Fil-fatt, għandu jkun, minħabba li daww li jrabbu n-naħal huma essenzjalment daww li jkattu n-Naħla Maltija. Għalhekk toffri protezzjoni miżjuda lill-industrija tal-apikultura għaliex it-trobbija tan-naħal issir għodda importanti biex tiżgura s-sopravivenza kontinwa tan-Naħla Maltija, inkluż f'termini ta' purità ġenetika.

Għall-Fondazzjoni, il-komunikazzjoni u l-kollaborazzjoni huma aspetti fundamentali tal-missjoni tagħna, u huma wkoll minquxa fl-istatut tagħha. Il-Fondazzjoni hija impenjata lejn l-inizjattiva tagħha u kontinwament tfittex kollaboraturi u appoġġ, inkluż minn organizzazzjonijiet oħra involuti fl-apikultura sabiex tiddiskuti u tiskambja ideat. Nemmu bis-sħiħ fil-qawwa tal-għaqda bħala qawwa kollettiva li għandha sservi ta' forza fl-indirizzar tal-isfidi sinifikanti li qed jiffaċċja s-settur tal-apikultura li fiha in-Naħla Maltija hija kruċjali. Aħna nkomplu nnefasizzaw l-importanza tal-kooperazzjoni u l-kollaborazzjoni, f'konformità mal-prinċipji li ddefinixxew l-ethos tal-Fondazzjoni tagħna tul l-istorja qasira iżda li qed tħalli impatt fl-istorja.

Fondazzjoni għall-Konservazzjoni tan-Naħla Maltija